

# สารบัญ

|                                                                             |    |
|-----------------------------------------------------------------------------|----|
| คำนำ                                                                        | 5  |
| อักษรย่อ                                                                    | 11 |
| รายชื่อคดี                                                                  | 13 |
| บรรณานุกรม                                                                  | 15 |
| ข้อความเบื้องต้น :                                                          |    |
| โครงสร้างพื้นฐานของกฎหมายระหว่างประเทศ.....                                 | 31 |
| 1. ลักษณะของสังคมระหว่างประเทศ.....                                         | 31 |
| 1.1 การอยู่ร่วมกันของรัฐอธิปไตย                                             | 33 |
| 1.2 การกระจายอำนาจในสังคมระหว่างประเทศ                                      | 33 |
| 1.3 อำนาจอธิปไตย                                                            | 36 |
| 1.4 บทบาทอันจำกัดของศาลและอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศ                       | 37 |
| 2. ลักษณะของกฎหมายระหว่างประเทศ.....                                        | 38 |
| 2.1 ลักษณะระเบียบกฎหมายระหว่างประเทศ                                        | 39 |
| (1) ลักษณะทั่วไป                                                            | 39 |
| (2) ความสอดคล้องกลมกลืนกันของระเบียบ<br>กฎหมายระหว่างประเทศ                 | 45 |
| (3) การอุดช่องว่างของกฎหมาย                                                 | 52 |
| 2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างระเบียบกฎหมายระหว่างประเทศ<br>กับระเบียบกฎหมายอื่น ๆ | 54 |
| (1) หลักการทั่วไปทางทฤษฎี                                                   | 54 |
| 1. ทฤษฎีเอกนิยม (Monism)                                                    | 54 |
| 2. ทฤษฎีทวินิยม (Dualism)                                                   | 55 |
| (2) ทางปฏิบัติของรัฐต่างๆ และของประเทศไทย                                   | 58 |
| 1. ทางปฏิบัติของรัฐต่างๆ                                                    | 58 |

**ภาค 1 : บ่อเกิดของกฎหมายระหว่างประเทศ..... 63**

1. ความหมายและประเภทของบ่อเกิดกฎหมายระหว่างประเทศ..... 63
2. ประเภทของบ่อเกิดตามแบบพิธี..... 64
3. แก่นโครงของภาค 1..... 65

**ส่วนที่ 1 : บ่อเกิดของกฎหมายระหว่างประเทศ****ที่เกิดจากข้อตกลง..... 66****1. คำนิยาม “ข้อตกลงระหว่างประเทศ” กับ “สนธิสัญญา”..... 66****1.1 คำนิยาม “ข้อตกลงระหว่างประเทศ”..... 66**

1. เป็นการกระทำทางกฎหมายหลายฝ่าย..... 66
2. เป็นข้อตกลงที่ปราศจากแบบ..... 66
3. เป็นข้อตกลงระหว่างบุคคลในกฎหมายระหว่างประเทศ..... 67
4. ก่อให้เกิดผลทางกฎหมาย..... 69
5. อยู่ภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ..... 69

**1.2 คำนิยาม “สนธิสัญญา” ตามอนุสัญญากรุงเวียนนา..... 69**

1. สนธิสัญญาเป็นข้อตกลงระหว่างประเทศ..... 69
2. ทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร..... 70
3. ระหว่างรัฐต่าง ๆ..... 70
4. อยู่ภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ..... 71

ข้อสังเกตเกี่ยวกับจำนวนฉบับและชื่อของสนธิสัญญา..... 71

- ข้อสังเกตเกี่ยวกับปัญหาในทางปฏิบัติว่าตราสารระหว่างประเทศใดเป็นสนธิสัญญาหรือไม่..... 72

1. คำแถลงการณ์ร่วมกัน (Communiqué conjointe, Joint Communiqué)..... 73
2. บันทึกความเข้าใจร่วมกัน (MOU : Memorandum of Understanding)..... 73
3. หนังสือแสดงเจตจำนง (LOI : Letter of Intent)..... 74

|                                                                          |           |
|--------------------------------------------------------------------------|-----------|
| 4. หนังสือขอรับความช่วยเหลือทางการเงินล่วงหน้า<br>(Stand-by Arrangement) | 76        |
| 5. เงื่อนไขในการดำเนินการด้านนโยบาย<br>(Policy Matrix)                   | 76        |
| <b>2. การแบ่งแยกประเภทสนธิสัญญา.....</b>                                 | <b>77</b> |
| 2.1 การแบ่งตามเนื้อหา                                                    | 77        |
| 1. สนธิสัญญาประเภทสัญญากับสนธิสัญญาประเภทกฎหมาย                          | 77        |
| 2. สนธิสัญญาเสมอภาคกับสนธิสัญญาไม่เสมอภาค                                | 78        |
| 3. สนธิสัญญาทั่วไปกับสนธิสัญญาเฉพาะ                                      | 78        |
| 2.2 การแบ่งตามรูปแบบ                                                     | 79        |
| 1. การแบ่งตามประเภทของกลุ่มสัญญา                                         | 79        |
| 2. การแบ่งประเภทสนธิสัญญาตามจำนวนของกลุ่มสัญญา                           | 79        |
| 3. การแบ่งประเภทสนธิสัญญาตามกระบวนการ<br>จัดทำสนธิสัญญา                  | 79        |
| <b>บทที่ 1: การทำสนธิสัญญา.....</b>                                      | <b>81</b> |
| <b>หมวด 1 ข้อความทั่วไป.....</b>                                         | <b>81</b> |
| 1. การแสดงเจตจำนงทำสนธิสัญญา.....                                        | 81        |
| 2. เหตุผลต่าง ๆ ของความซับซ้อน<br>ในการจัดทำสนธิสัญญา.....               | 82        |
| (1) เหตุผลทางด้านวัตถุประสงค์ของสนธิสัญญา                                | 82        |
| (2) เหตุผลทางด้านคุณสมบัติของกลุ่มสัญญา                                  | 82        |
| (3) เหตุผลทางด้านจำนวนกลุ่มสัญญา                                         | 83        |
| (4) ขั้นตอนและวิธีการต่าง ๆ ของกระบวนการจัดทำสนธิสัญญา                   | 83        |
| (5) ปัญหาการใช้ศัพท์และปัญหาในด้านเนื้อหา<br>ของการจัดทำสนธิสัญญา        | 84        |
| <b>หมวด 2 กระบวนการต่าง ๆ ของการจัดทำสนธิสัญญา... 86</b>                 |           |
| 1. การเจรจาและการร่างข้อตกลง.....                                        | 86        |
| (1) ผู้มีอำนาจเต็มในการเจรจา                                             | 86        |



|                                                          |     |
|----------------------------------------------------------|-----|
| (2) วิธีการเจรจา                                         | 89  |
| (3) ภาษา                                                 | 90  |
| (4) รูปแบบ                                               | 91  |
| 2. การตกลงยืนยันความถูกต้อง<br>ของตัวข้อบทสนธิสัญญา..... | 92  |
| 3. ความยินยอมของรัฐในการเข้าผูกพันตามสนธิสัญญา... 97     |     |
| (1) การจัดทำสนธิสัญญาแบบเต็มที่ต้องมีการให้สัตยาบัน      | 98  |
| 1. การให้สัตยาบันภายใต้กฎเกณฑ์ระหว่งประเทศ               | 99  |
| 2. กฎเกณฑ์ภายในที่เกี่ยวข้องกับการให้สัตยาบัน            |     |
| การให้ความเห็นชอบและการยอมรับสนธิสัญญา                   | 102 |
| (2) การจัดทำสนธิสัญญาแบบย่อหรือ                          |     |
| ข้อตกลงของฝ่ายบริหาร                                     | 117 |
| 4. การมีผลใช้บังคับของสนธิสัญญา.....                     | 121 |
| (1) พันธกรณีที่เกิดจากความประพฤติ                        | 123 |
| (2) การมีผลใช้บังคับชั่วคราวของสนธิสัญญา                 | 124 |
| หมวด 3 การจัดทำสนธิสัญญาหลายฝ่าย.....                    | 126 |
| ที่มาและลักษณะของสนธิสัญญาหลายฝ่าย.....                  | 126 |
| 1. วิธีการเจรจาทำสนธิสัญญาหลายฝ่าย.....                  | 127 |
| (1) การจัดทำในกรอบของการประชุมระหว่างประเทศ              | 127 |
| (2) การจัดทำในกรอบขององค์การระหว่างประเทศ                | 129 |
| 2. การจัดทำข้อบทสนธิสัญญาหลายฝ่าย.....                   | 130 |
| (1) การรับข้อบทสนธิสัญญา                                 | 130 |
| (2) การยืนยันความถูกต้องของข้อบทสนธิสัญญาหลายฝ่าย        | 131 |
| 3. การเข้าร่วมในสนธิสัญญาหลายฝ่าย.....                   | 134 |
| (1) บุคคลที่สามารถเข้าร่วมในสนธิสัญญาหลายฝ่าย            | 134 |
| (2) การแสดงเจตจำนงของรัฐที่จะเข้าผูกพัน                  |     |
| ตามสนธิสัญญาหลายฝ่าย                                     | 137 |
| 1. การลงนามในสนธิสัญญาหลายฝ่าย                           | 137 |

|                                              |     |
|----------------------------------------------|-----|
| 2. การภาคยานุวัติในสนธิสัญญาหลายฝ่าย.....    | 138 |
| 3. การยอมรับในสนธิสัญญาหลายฝ่าย.....         | 138 |
| 4. การมีผลใช้บังคับของสนธิสัญญาหลายฝ่าย..... | 139 |
| 5. ข้อสงวนในสนธิสัญญาหลายฝ่าย.....           | 140 |
| (1) ในแง่รูปแบบ.....                         | 141 |
| (2) ในแง่เนื้อหา.....                        | 143 |
| 6. การฝากสนธิสัญญาหลายฝ่าย.....              | 146 |

## บทที่ 2 : ความสมบูรณ์ของสนธิสัญญา.....148

### หมวด 1 เจื่อนใจแห่งความสมบูรณ์ของสนธิสัญญา.....149

|                                                                   |     |
|-------------------------------------------------------------------|-----|
| 1. ความสามารถของภาคีสัญญา.....                                    | 149 |
| คุณสมบัติของบุคคลในกฎหมายระหว่างประเทศ.....                       | 149 |
| 1. รัฐ.....                                                       | 150 |
| 2. รัฐบาลผู้มีอำนาจผูกพันรัฐ.....                                 | 153 |
| 3. องค์การระหว่างประเทศ.....                                      | 156 |
| 2. กฎเกณฑ์เกี่ยวกับการให้ความยินยอม.....                          | 157 |
| (1) พิจารณาจากรูปแบบของการให้ความยินยอม.....                      | 157 |
| 1. ในทางทฤษฎี.....                                                | 158 |
| 2. ในทางปฏิบัติ.....                                              | 159 |
| (2) พิจารณาลักษณะของการให้ความยินยอม.....                         | 160 |
| 1. การบังคับ.....                                                 | 160 |
| ก) การบังคับที่กระทำต่อรัฐ.....                                   | 160 |
| ข) การบังคับที่กระทำต่อผู้แทนรัฐ.....                             | 162 |
| 2. กลฉ้อฉล.....                                                   | 162 |
| 3. การคอร์รัปชันโดยผู้แทนของรัฐ.....                              | 163 |
| 4. ความสำคัญผิด.....                                              | 164 |
| 3. สนธิสัญญาต้องไม่ขัดกับกฎหมายบังคับเด็ดขาด<br>(jus cogens)..... | 167 |

|                                                                   |     |
|-------------------------------------------------------------------|-----|
| หมวด 2 ผลแห่งการเป็นโมฆะของสนธิสัญญา.....                         | 171 |
| 1. รูปแบบการเป็นโมฆะของสนธิสัญญา.....                             | 171 |
| (1) การเป็นโมฆะบางส่วน.....                                       | 171 |
| (2) การเป็นโมฆะทั้งหมด.....                                       | 172 |
| 2. วิธีการอ้างโมฆะกรรม.....                                       | 172 |
| (1) การกล่าวอ้างโมฆะกรรม.....                                     | 172 |
| (2) การระงับข้อพิพาทในกรณีที่มีการคัดค้านโมฆะกรรม.....            | 173 |
| 3. ผลของสนธิสัญญาที่ตกเป็นโมฆะ.....                               | 174 |
| (1) สนธิสัญญาตกเป็นโมฆะเมื่อใด.....                               | 174 |
| (2) ปัญหาการเป็นโมฆะบางส่วนหรือทั้งหมด.....                       | 175 |
| (3) ผลของสนธิสัญญาที่ตกเป็นโมฆะกับภาคีของสนธิสัญญา.....           | 175 |
| หมวด 3 การตีพิมพ์เผยแพร่และการลงทะเบียน<br>สนธิสัญญา.....         | 177 |
| 1. การตีพิมพ์เผยแพร่สนธิสัญญาตามกฎหมายภายใน....                   | 177 |
| 2. การตีพิมพ์เผยแพร่สนธิสัญญา<br>ตามกฎหมายระหว่างประเทศ.....      | 178 |
| บทที่ 3 การใช้การตีความและผลของสนธิสัญญา...                       | 182 |
| หมวด 1 การใช้สนธิสัญญาและผลของสนธิสัญญา<br>ระหว่างรัฐภาคี.....    | 182 |
| 1. การบังคับการให้เป็นไปตามสนธิสัญญา.....                         | 182 |
| (1) ลักษณะของความผูกพันตามสนธิสัญญาในกฎหมาย<br>ระหว่างประเทศ..... | 182 |
| 1. หลักสัญญาต้องเป็นสัญญา.....                                    | 183 |
| 2. สนธิสัญญาข้อมผูกพันรัฐ.....                                    | 183 |
| 3. หลักสนธิสัญญาไม่มีผลย้อนหลัง.....                              | 185 |
| (2) ลักษณะของความผูกพันตามสนธิสัญญาในกฎหมายภายใน.....             | 186 |
| 1. การอนุวัติการให้เป็นไปตามสนธิสัญญา.....                        | 186 |



|                                        |     |
|----------------------------------------|-----|
| 2. ผลกระทบของสนธิสัญญาที่มีต่อปัจเจกชน | 188 |
|----------------------------------------|-----|

## 2. หลักประกันในการบังคับการให้เป็นไปตาม

|                |     |
|----------------|-----|
| สนธิสัญญา..... | 190 |
|----------------|-----|

|                         |     |
|-------------------------|-----|
| (1) หลักประกันทางกฎหมาย | 190 |
|-------------------------|-----|

|                                            |     |
|--------------------------------------------|-----|
| 1. ผลทางกฎหมายของการไม่ปฏิบัติตามสนธิสัญญา | 190 |
|--------------------------------------------|-----|

|                        |     |
|------------------------|-----|
| 2. การใช้มาตรการตอบโต้ | 191 |
|------------------------|-----|

|                     |     |
|---------------------|-----|
| (2) หลักประกันอื่นๆ | 192 |
|---------------------|-----|

|                                 |     |
|---------------------------------|-----|
| 1. การให้หลักประกันโดยรัฐที่สาม | 192 |
|---------------------------------|-----|

|                                            |     |
|--------------------------------------------|-----|
| 2. หลักประกันในกรอบขององค์การระหว่างประเทศ | 192 |
|--------------------------------------------|-----|

## หมวด 2 การใช้สนธิสัญญาและผลของสนธิสัญญา

|                   |     |
|-------------------|-----|
| ต่อรัฐที่สาม..... | 195 |
|-------------------|-----|

|                                              |     |
|----------------------------------------------|-----|
| 1. หลักสนธิสัญญามีผลเฉพาะระหว่างรัฐภาคี..... | 195 |
|----------------------------------------------|-----|

|                    |     |
|--------------------|-----|
| 2. ข้อยกเว้น ..... | 197 |
|--------------------|-----|

|                                               |     |
|-----------------------------------------------|-----|
| (1) ข้อยกเว้นที่เกิดจากความยินยอมของรัฐที่สาม | 197 |
|-----------------------------------------------|-----|

|                                       |     |
|---------------------------------------|-----|
| 1. กรณีที่ก่อให้เกิดสิทธิต่อรัฐที่สาม | 197 |
|---------------------------------------|-----|

|                                               |     |
|-----------------------------------------------|-----|
| 1.1 ข้อกำหนดแก่ชาติที่ได้รับการอนุเคราะห์ยิ่ง | 197 |
|-----------------------------------------------|-----|

|                                         |     |
|-----------------------------------------|-----|
| 1.2 ข้อกำหนดเพื่อประโยชน์แก่บุคคลภายนอก | 201 |
|-----------------------------------------|-----|

|                                          |     |
|------------------------------------------|-----|
| 2. กรณีที่ก่อให้เกิดพันธกรณีต่อรัฐที่สาม | 204 |
|------------------------------------------|-----|

|                                                    |     |
|----------------------------------------------------|-----|
| (2) ข้อยกเว้นที่มีได้เกิดจากความยินยอมของรัฐที่สาม | 205 |
|----------------------------------------------------|-----|

|                                        |  |
|----------------------------------------|--|
| 1. กรณีที่กฎเกณฑ์ในสนธิสัญญาเป็นกฎหมาย |  |
|----------------------------------------|--|

|                           |     |
|---------------------------|-----|
| จารีตประเพณีระหว่างประเทศ | 205 |
|---------------------------|-----|

|                                              |     |
|----------------------------------------------|-----|
| 2. กรณีสนธิสัญญาก่อให้เกิดสถานะเป็นการทั่วไป | 207 |
|----------------------------------------------|-----|

## หมวด 3 การตีความสนธิสัญญา.....209

|                                        |     |
|----------------------------------------|-----|
| 1. ผู้มีอำนาจในการตีความสนธิสัญญา..... | 209 |
|----------------------------------------|-----|

|                              |     |
|------------------------------|-----|
| (1) การตีความโดยภาคีคู่สัญญา | 209 |
|------------------------------|-----|

|                                  |     |
|----------------------------------|-----|
| 1. การตีความในระดับระหว่างประเทศ | 209 |
|----------------------------------|-----|

|                                                  |     |
|--------------------------------------------------|-----|
| 2. การตีความในระดับภายในประเทศ                   | 210 |
| (2) การตีความโดยผู้ที่มีไช่ภาคีสัญญา             | 211 |
| 1. การตีความโดยผู้พิพากษาระหว่างประเทศ           | 211 |
| 2. การตีความโดยองค์การระหว่างประเทศ (1)          | 212 |
| 2. วิธีการต่าง ๆ ในการตีความ.....                | 213 |
| (1) สนธิสัญญาจะต้องตีความโดยสุจริต               | 213 |
| 1. การพิจารณาจากข้อบทของสนธิสัญญา                | 213 |
| 2. การพิจารณาจากบริบทของสนธิสัญญา                | 214 |
| 3. การพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของสนธิสัญญา         | 214 |
| (2) การตีความจากพฤติการณ์ของภาคี                 | 215 |
| (3) การตีความโดยอาศัยวิธีการเพิ่มเติมอื่น ๆ      | 216 |
| (4) การตีความข้อบทที่มีหลายภาษาจนเพี้ยนเพี้ยนกัน | 218 |

#### หมวด 4 ผลของสนธิสัญญาต่อกฎเกณฑ์แบบแผนทางกฎหมาย.....219

|                                                                                   |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 1. สนธิสัญญากับการขัดกันแห่งกฎเกณฑ์แบบแผน.....                                    | 219 |
| (1) การขัดกันระหว่างสนธิสัญญาที่ทำขึ้นก่อนกับสนธิสัญญาที่ทำขึ้นมาภายหลัง          | 219 |
| 1. กรณีสนธิสัญญาลับก่อนและลับหลังเป็นเรื่องเดียวกันและเป็นภาคีเดียวกันทั้งหมด     | 219 |
| 2. กรณีสนธิสัญญาลับก่อนและลับหลังเป็นเรื่องเดียวกันแต่มีได้เป็นภาคีด้วยกันทั้งหมด | 221 |
| 3. กรณีที่สนธิสัญญากำหนดวิธีแก้ไขปัญหาการขัดกันระหว่างสนธิสัญญาไว้โดยเฉพาะ        | 223 |
| (2) การขัดกันระหว่างสนธิสัญญากับบ่อเกิดของกฎหมายอื่นที่มีไช่เกิดจากข้อตกลง        | 227 |
| 1. สนธิสัญญากับจารีตประเพณี                                                       | 227 |



|                                                                       |            |
|-----------------------------------------------------------------------|------------|
| 2. สนธิสัญญากับหลักกฎหมายทั่วไป                                       | 229        |
| 3. สนธิสัญญากับกฎหมายบังคับเด็ดขาด (jus cogens)                       | 229        |
| <b>2. การแก้ไขสนธิสัญญา.....</b>                                      | <b>233</b> |
| (1) หลักเกณฑ์ทั่วไปในการแก้ไขสนธิสัญญา                                | 234        |
| 1. การแก้ไขโดยการตกลงชัดเจน                                           | 234        |
| 2. การแก้ไขโดยปริยาย                                                  | 235        |
| (2) หลักเกณฑ์เฉพาะในการแก้ไขสนธิสัญญาหลายฝ่าย                         | 238        |
| 1. กรณีที่สนธิสัญญาหลายฝ่ายกำหนดวิธีการแก้ไขสนธิสัญญาไว้โดยเฉพาะ      | 238        |
| 2. กรณีที่สนธิสัญญาหลายฝ่ายมิได้กำหนดวิธีการแก้ไขสนธิสัญญาไว้โดยเฉพาะ | 243        |

## หมวด 5 การใช้สนธิสัญญากับการเปลี่ยนแปลงของ สังคมระหว่างประเทศ.....247

|                                                                                                   |            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>1. สนธิสัญญากับการเกิดรัฐใหม่ หรือองค์การระหว่างประเทศใหม่.....</b>                            | <b>247</b> |
| (1) การเกิดรัฐใหม่กับผลของสนธิสัญญา                                                               | 247        |
| (2) การเกิดองค์การระหว่างประเทศกับผลของสนธิสัญญา                                                  | 248        |
| <b>2. สนธิสัญญาที่เกี่ยวกับการสืบสิทธิของรัฐ.....</b>                                             | <b>249</b> |
| (1) อนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการสืบสิทธิของรัฐในกรณีสนธิสัญญา ค.ศ. 1978                          | 249        |
| (2) รูปแบบของการสืบสิทธิของรัฐกับผลทางกฎหมายสนธิสัญญา                                             | 251        |
| 1. กรณีการสืบสิทธิของรัฐด้วยการรวมดินแดนบางส่วน                                                   | 251        |
| 2. กรณีการรวมและการแบ่งแยกรัฐ                                                                     | 254        |
| 3. กรณีการเกิดรัฐเอกราชใหม่                                                                       | 255        |
| <b>3. สนธิสัญญาที่องค์การระหว่างประเทศเป็นภาคี.....</b>                                           | <b>257</b> |
| (1) อนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญาระหว่างรัฐกับองค์การระหว่างประเทศ หรือระหว่างองค์การ |            |

|                                                          |            |
|----------------------------------------------------------|------------|
| ระหว่างประเทศด้วยกันเอง ค.ศ. 1986                        | 257        |
| (2) การบังคับใช้สนธิสัญญากรุงเวียนนา ค.ศ. 1986           | 258        |
| <b>บทที่ 4 : การไม่ใช้และการสิ้นสุดของสนธิสัญญา.....</b> | <b>261</b> |
| <b>หมวด 1 เหตุแห่งการไม่ใช้และการสิ้นสุดของ</b>          |            |
| <b>สนธิสัญญา.....</b>                                    | <b>261</b> |
| 1. เหตุอันเนื่องมาแต่ข้อกำหนดในสนธิสัญญา.....            | 263        |
| (1) ข้อตกลงขัดแย้ง                                       | 263        |
| (2) ข้อตกลงโดยปริยาย                                     | 265        |
| (3) การบอกเลิกหรือถอนตัวจากสนธิสัญญาฝ่ายเดียว            | 266        |
| 2. เหตุอันเนื่องจากพฤติกรรมภายนอก.....                   | 267        |
| (1) พฤติการณ์เป็นพ้นวิสัย                                | 267        |
| (2) สถานการณ์เปลี่ยนแปลงไปอย่างสำคัญ                     | 270        |
| 3. เหตุแห่งการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย.....              | 274        |
| (1) การละเมิดพันธกรณีของสนธิสัญญา                        | 274        |
| 1.1 กรณีสนธิสัญญาสองฝ่าย                                 | 274        |
| 1.2 กรณีสนธิสัญญาหลายฝ่าย                                | 274        |
| 1.3 ข้อยกเว้น                                            | 277        |
| (2) การใช้กำลังและการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย            |            |
| ในเหตุอื่น                                               | 278        |
| <b>หมวด 2 วิธีการและผลแห่งการไม่ใช้และการสิ้นสุด</b>     |            |
| <b>ของสนธิสัญญา.....</b>                                 | <b>280</b> |
| 1. วิธีการแห่งการไม่ใช้และการสิ้นสุดของสนธิสัญญา.....    | 280        |
| (1) วิธีการจัดแจ้งความจำนงค์ในการไม่ใช้                  |            |
| และการสิ้นสุดของสนธิสัญญา                                | 280        |
| (2) ข้อยกเว้น                                            | 281        |
| 2. ผลของการไม่ใช้และผลของการสิ้นสุด                      |            |
| ของสนธิสัญญา.....                                        | 282        |

|                                                                                         |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| (1) กรณีโมฆะกรรม                                                                        | 282 |
| (2) กรณีการสิ้นสุดของสนธิสัญญา                                                          | 282 |
| (3) กรณีการระงับใช้สนธิสัญญา                                                            | 283 |
| (4) ผลของการสิ้นสุดของสนธิสัญญากับพันธกรณี<br>ตามกฎหมายระหว่างประเทศอื่นนอกจากสนธิสัญญา | 284 |

## ภาคผนวก.....285

|                                                                                                                                                         |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 1. Vienna Convention on the Law of Treaties<br>(23 May 1969)                                                                                            | 285 |
| 2. Vienna Convention on the Law of Treaties between<br>States and International Organizations or between<br>International Organizations (21 March 1986) | 320 |
| 3. Vienna Convention on Succession of States in Respect<br>of Treaties (23 August 1978)                                                                 | 366 |
| 4. Constitutional Provisions, Selected Statutes and Rules                                                                                               | 395 |

For educational use and reference only